

ZIRLAI 6

January 29–February 4, 2022

ISUA, PUITHIAM RINAWM CHU

CHÂNGVAWN: “Chuthiang Puithiam Lalber mi thianghlim, depdê lo, bawlhhlawh kai lo, mi sualte laka awm hrang, vânte âia chungnung zâwka siam tawh neih chu kan tân a âwm rêng sî a” (*Hebrai 7:26*).

SABBATH CHAWHNÛ

January 29

Bible Châng Chhiar Tûr: *Genesis 14:18–20; Hebrai 5:1–10; 7:1–3, 11–16, 22, 26; 1 Petera 2:9.*

PATHIAN leh keinî inkâra tuipui thûk awmtîrtu chu sual a ni. Sualin kan dinhmun a tikhawloh zawh tâk avângin, sual vânga harsatna pawh nasa takin a pung a. Pathian chu a thianghlim a, Amâ awmnaah chuan sual a awm thei lo; tichuan thîrhîpthei inhîp thei lo zâwnga chuktuah a inhîp thei lo angin, kan khawlohna chuan Amâ lakah min tihrang ta tlat a. Chû bâkah, kan khawlohna chuan mihring hi Pathian dân zâwm thei lo vin a siam a. Sual chuan thil hriat sualna a thlen bawk a. Mihringte hian Pathian hmangaihna leh zahngaihna hrethiam lo vin, Ani chu thinrim hmang leh thil ngiât chngng angin a hmu ta mai a ni.

Tûn kêr chhông hian Pâ leh Fapain chû tuipui thûk dawhkâi tûra hmâ an lâk dân mak tak chungchâng chu kan zir ho dâwn a. *Hebrai 5–7* hian fîmkhur takin Isuâ puithiamna chungchâng a târ lang a. A ziaktu hian a ÷obul leh a tum (*Heb. 5:1–10*) sawi

zâu vin, chhiartûte chu ngaihthah lo tûrin a fuih a (*Heb. 5:11–6:8*); beiseina min hlui pawh chu chelh tlat tûrin min ti bawk (*Heb. 6:9–20*). Isuâ puithiam nihna ziârâng (*Heb. 7:1–10*) leh, Pathian leh ringtûte inlaichînna atâna korî a tuk dânte a sawi fiah a (*Heb. 7:11–28*). Tûn kêr chhông hian *Hebrai 5:1–10* leh *Hebrai 7:1–28* thû hi kan luhchilh dâwn a ni.

SUNDAY

January 30

Mihringte Tâna Puithiam

***Hebrai 5:1–10* chhiar la. Puithiam hnâ chu eng nge ni a, hêng chângte sawi dânin, engtin nge Isuan chû hnâ chu a lo hlen chhuah?**

Liviâ chîte puithiam nihnain a tum chu, Pathian leh mi sualte kêra inremna siam tûrin a ni. Puithiamte kha Pathian ruât niin, mihringte âiawha rawngbâwlsak tûr an ni a; chuvâng chuan zahngaithei leh mihringte chaklohna hriatthiampui thei tak an ni tûr a ni.

Hebrai 5:5–10-ah, Paulan Isua kha chutiang kawnga mi tling tak a nihzia a târlang a: Ani chu Pathian ruât a ni a (*Heb. 5:5, 6*), Ani pawhin a lo tawrh vê tâk avângin, Isuan hriatthiamna a nei thûk êm êm a ni (*Heb. 5:7, 8*).

Danglamna pawimawh thenkhat erawh chu a awm tho. Isua kha chu mihring zînga thlan a ni vê lo (*Heb. 5:1*, ESV). Isuan mihring nihna a inbel a, chû chu kan tâna puithiam a nih theih nân a ni. Isuan mahnî sualte avângin inthâwina a hlân vê lo va (*Heb. 5:3*), kan sualte vâng a ni zâwk; Ani kha chu sual nei lo a ni sî a (*Heb. 4:15; 7:26–28*).

Hebrai hian Isua kha “Thihna laka amah chhandam theitu hnênah chuan . . . ãwngtâinate leh dîlnate a hlân a, . . . ngaihthlâkin a awm” (*Heb. 5:7*, NKJV) tih a sawi a. Hei hian thih hnihna thû a sawi a, chumi lakah chuan Pathianin chhanhimin, A kaitholeh ta a ni (*Heb. 13:20*). *Hebrai* sawi zêl dânin, Isua khân “a thil tuârahte

chuan thu âwih a zir ta” (*Heb. 5:8*, ESV) a ti bawk. Thû a âwih vâng ni lo vin, Ani chu Pathian a nih avâng zâwkin, thuâwih kha A tân thil thar a ni. Lei leh vên huâpa thuneitu sâng ber niin, Isuan tû thû mah a âwih a ngai lo va, mi tinin Amâ thû an âwih zâwk tûr a ni.

Isuâ tawrhate leh kraws chung a thihna kha, A puithiam rawngbâwlina atân a pawimawh a. Thianghlimna lamah emaw, rilru lamah emaw hmasâwnna nei tûrin, tawrhate khân Isua kha a tiḥa sawt a ni lo. Tawrhna zâra zahngaithei lo ni ta pawh a ni hek lo. Ani chu zahngaithei a nih vânga kan chung a lainatnaa khat, hê leia lo kal chu a ni zâwk (*Heb. 2:17*). Hebrai-in sawi a tum chu ‘tawrhna zârah Isuâ ûnau hmanghaihna te, A mihring nihphung takna te leh, Pâ thil ruâhmannna hnuaia mihring âiawhtu ni tûra a intukluhna thûkzia chu dik taka târlan leh sawi chhuah a lo ni ta’ a tihna a ni. Ani chu “tiḥthatfamkima lo awm” tihin a sawi tum chu, A tawrhate khân kan tân Puithiam Lalber atâna mi tling a nihtîr a tihna a ni. Duhthusâm ang thlapa thû a âwihna nun leh, kraws-a a thihna zârah, Isuan kan puithiam a nihnain Pâ hmâah inthâwina chu a hlân ta tihna a ni.

***1 Petera 2:9* hian keini hi “lal puithiamte” kan ni tih a sawi a. A hna thianghlim thawktûte kan nih avângin, Isuâ nun khân mi dangte nêna kan inlaichînna chungchâng eng nge a hrilh che?**

THAWHTANNI

January 31

Melkizedeka Awm Dân (Anga Puithiam)

Chhiar tûr: *Genesis 14:18–20; Hebrai 7:1–3*. Melkizedeka chu tu nge ni a, engtin nge Isua chu a lo entîr lâwk dân?

Melkizedeka kha lal leh puithiam nihfâwm a ni. Abrahaman sâwma pakhat a hnêna a hlan avângin ani âia chungnung a ni. Chutiangin, Isua chu lal leh puithiam a ni a (*Heb. 1:3*); chutih laiin Melkizedeka anga sual nei chu a ni vê lo thung (*Heb. 7:26–28*).

Hebrai 7:15 hian Isua kha puithiam nih kawngah “Melkizedeka ang nihna nei a ni” a ti a (NKJV). Chû vâng chuan *Hebrai* thu hmasa lamah pawh, “Melkizedeka awm dân ang” (*Heb. 5:6*) tih a ni. Isua kha Melkizedeka thlâktu a ni lo, mahse A puithiam nihna ang nei a ni zâwk.

Tûnah, Paula sawi dân chuan, ani kha ‘pa nei lo, nu nei lo, thlahtu chhui tûr pawh nei lo, pian leh thihna chanchin pawh sawi tûr nei lo’ a ni. Mi ðenkhat phei chuan Melkizedeka kha Abrahamahun laia Isua mihringa lo chang ni tûrin an ngaih phah hial rêng a. Mahse, chutiang ngaih dân chu *Hebrai* bu thû nêna inmil thei lo. Melkizedekan Isua “anna” a nei nâin, Isuâ lakah erawh a danglam sî a ni (*Heb. 7:3*).

Melkizedeka kha vân mê a ni ang tih ngaih dân neite pawh an awm a, mahse chutiang ni ta se *Hebrai* ðanfung hi a kalh dâwn sî a ni. Melkizedeka kha nû leh pâ nei lo, bulţanna leh tâwpna pawh nei lo ni tak tak dâwn se, Amah Pathian chu a nih a ngai dâwn sî a ni. Chû chuan harsatna a thlen ngêi ang. Melkizedeka kha vân lam chhuak, chunglam puithiam tak tak ni dâwn sê, Isuâ rawngbâwlna hmakhalthu a ni mai ang. Chutiang lo ni tak tak dâwn se, *Hebrai* sawi dânin, “[Melkizedeka awm dân ang] puithiam dang lo awm hi eng nge a la ngaihna tûr” (*Heb. 7:11*, ESV)?

Mahse chutiang ni lo vin, *Hebrai* hian Melkizedeka pianna, thihna leh thlahtûte chungchâng a a ngawihna hian, Isuâ puithiam rawngbâwlna (*Gen. 14:18–20*) tûr entîr lâwk nâna hmangin, Amah Isua chu chatuan mê a nihzia a târ lang a. A tâwizâwngin, Melkizedeka kha Kanaan lal leh puithiam nihfâwm, Krista lo entîr lâwktu a ni.

“Krista kha Melkizedeka, Chungnung Bera puithiam hmanga thu rawn sawitu chu a ni. Melkizedeka kha Krista chu a ni lo va, mahse, ani kha khawvêla Pathian âw, Pâ âiawhtu chu a ni. Hun liam taa chhuan lo awm zêlah, Kristan thû a sawi zêl a; Ani chuan Amâ mîte hruaiin, khawvêl êng a lo ni reng tawh ðîn a ni.”—Ellen G. White, *Selected Messages*, book 1, p. 409.

Melkizedeka chungchâng sawina hian, ram thima rawngbâwtûte la kal ngai lohnaa mîte zînga Pathian hnathawh chungchâng eng nge min zirtîr?

THAWHLEHNÎ
Puithiam Thawk Hlâwk

February 1

“Tichuan, Levياهو puithiam nihna avânga famkimna hmuh theih a nih chuan (chu mi hnuâiah chuan mîten dân thù an lo hmu sî a), Arona awm dân anga ruat lovin, Melkizedeka awm dân anga puithiam dang lo awm hi eng nge a la ngaihna?” (*Heb. 7:11, NKJV*).

Puithiamte chu Pathian leh mihringte kêra palai an nî a. *Hebrai* sawi dân erawh chuan, Levia chî puithiamte kha duthusâm ang thlapa *thafamkim* an nih loh avângin, Pathian hnên thlen theihna min siamsak thei lo tih a ni thung (*Heb. 7:11, 18, 19*). Chuti chuan, anmahni an thatfamkim loh tâkah chuan, engtin nge mi dangte hnênah thatfamkimna chu an hlan theih rêng ang ni?

Chû chauh ni lo vin, rante hmanga inthâwina hlan khân mi sual chhia leh tha hriatna a tithianghlim thei lo. Isuâ rawngbâwlna leh A inhlanna, sual laka tithianghlimna dik awm chhun kawh hmuh chu a tum ber a ni (*Heb. 9:14; 10:1–3, 10–14*). Levia chî puithiamte leh an inthâwina hlante kha daih rei lo leh entîrna mai a ni. An rawngbâwlna zârah, Pathianin A mîte chu nakin hnûa Isua “Pathian Berâmno, khawvêl sual la botû” (*Johana 1:29, NKJV*) rawngbâwlna lama hruai a duh a ni.

***Hebrai 7:11–16* chhiar la. Engati nge dân chu thlâk danglam a ngaih tâk?**

Hebrai 7:12 hian puithiam nihna inthlâk vânga dân thlâk a ngaih thù a sawi a. Engvâng nge ni? A chhan chu Arona thlah puithiam ni vê lote chu puithiam an nihna tûr khapna dân khawng tak a awm vâng a ni (*Nam. 3:10; 16:39, 40*). *Hebrai 7:13, 14* chuan Isua kha Juda hnama mî a ni a, chuvâng chuan Leviâ chî

puithiam a ni vê thei lo tih a sawi a. Chuvângin, puithiam atâna Isua ruât a nihna chuan Pathianin puithiam nihna dân chu a thlâk ta a ni tih Paula hian a sawi fiah ta a ni.

Isuâ lo kal tâkna pawh chuan inthâwina dân pawh chu a thlâk danglam ta bawk a. Mi sualte kha inremna siam tûra inthâwina [ran] chi hrang hranga inthâwina hlân tûra ngiât an ni thîn a (*Leviticus 1–7*); mahse, tûnah erawh chuan Isua lo kalin, duhthusâm inthâwina a hlân tawh a, ran hmanga inthâwina dân pawh chu sîra hnâwl a ni ta a (*Heb. 10:17, 18*); thuthlung thar leh chhandamna ruâhman pawh chiâng lehzual zâwka puan chhuah a ni ta a ni.

Hmânlai huna Isua entîrna tûr inthâwina an lo hlan zo zâi kha ngaihtuah la. A khawi mah emaw, a zavâi emaw khân kan suâl man a tlâk thei chuâng lo. Engati nge Isuâ thihna chauhina a tlâk theih?

NILÂINI

February 2

Chatuana Puithiam

***Hebrai 7:16* chhiar la. Eng behchhanin nge Isua chu puithiam a lo nih tâk?**

Nun tihchhiat theih loh nei, chatuan rawngbâwlina chelhtu a nihnain Isuan puithiam nihna a chang a. Hêng nihnate hi thil pawimawh tak a ni. A awmzia chu Isuâ rawngbâwlina chu eng mahin a khûm zo ngai dâwn lo va; Ani chuan ‘a tâwp khâwk thlengin a chhandam” thei a ni (*Heb. 7:25*). Isuan min hlui chhandamna hi chu famkim leh chungchuâng tak a ni. Mihring nihphung chhûngril ber pawh a fan chhuak a (*Heb. 4:12; 9:14; 10:1–4*). Pathian hmâa Isuâ dîlsakna chuan thuthlung thar hnuaia hamthatna zawng zawng a keng tel vek a ni.

Hei hian sualte ngaihdamna bâk pawh a huâm tel a. Kan thinslunga dân dahsak a, Amâ tâna mi thara min siamna te leh,

khawvêla chanchin ƣa theh darhna lamah a hruai bawk (*Heb. 8:10–12*). Pathian leh mihringte nêna pumkhat a nih angin, Ani chuan Pâ hmâah kan âi a aw h a. Amâ nunna chu inthâwi nâna hlânin, Isuan Pathian hmâa duhsakna chuâi ngai lo chu a nei bawk.

***Hebrai 7:22* chhiar la. Isua leh thuthlung thar inkûngkaih dân chu eng nge ni?**

Pathianin Isua chu ‘chatuan’ puithiam’ (*Heb. 7:21*) nihtîr tûra a tiâm tâk avângin, Ani chu thuthlung thar zakhamna a ni a. Hê thutiam (chhechham) thu pawimawhzia manthiam loh hi a âwm viâu mai a. Paulan thlalêr chhuâte leh Abrahama hnêna Pathian intiamna thûte a lo sawi tawh a (*Heb. 3:7–11; 6:13–15*). Hêng thutiâmte leh Fapa hnêna thutiâm kêr danglamna chu, khâng pahnihte kha chu thithei mihringte hnêna tiâm a ni. Chûng chhechham (thuthlung) thû chu a hamƣatna changtû tûrte dam chhûng chauh a huâm a. Chutiangin thlalêr chhuâte leh Abrahama thlahte awm chhûng âtan chuan, Pathian chhechham thû kha a nung rêng a ni (*Gal. 3:29*).

Fapa chungchâng thû-ah erawh chuan, Ani chu ‘thitheilo’ a ni sî a, A hnêna Pathian chhechham thû chu chatuana ding reng tûr a ni ta. Hriatpuitu emaw, tiamkamtu emaw chuan a tiamsaka tân thihna tûr pawh ni se, a dînsak tlat tûr a ni. Pathianin A thutiamte chu a bawhchhe dân lo tih nemnghehpuituah Isua a hmang a. Chuvâng tak chuan Isuaa chhandamna min pêk chu kan Chiang thei a ni.

NINGÂNI

February 3

Sual Nei Lo Puithiam

***Hebrai 7:26* chhiar la. Hê chângin a târlan Isuâ nihphung pangâ chu engte nge ni?**

Isua kha “thianghlim” a ni. Chumi awmzia chu Isua kha Pa nêna inlaichînnaah fellohna nei lo a ni (*Heb. 2:18; 4:15; 5:7, 8*). Old Greek-in Thuthlung Hlui a lehlin dân chuan, Pathian leh

mi dangte nêna thutlunga inlaichinna vawng nungtûte sawi nân hman a ni.

Isua kha “intibawlhhlawh lo” a ni. Ani chu, “kawng tin rênga” (*Heb. 4:15; 2:18*) thlêmna tâwk tawh a ni chungin, thianghlima awm reng leh, thil tha lo vin a khawih loh a ni. Sual nei lo a nihna kha Isuâ puithiam nihna atân a pawimawh a. Thuthlung hlui zirtîrna angin, inthâwina kha ‘Pathian pawmtlâk’ ni tûr chuan ‘sawisêl bo’ a nih a ngai (*Lev. 1:3, 10, etc.*). Hê leia a chên laia duhtusâm ang taka Isuâ thuâwihna zârah, Ani chu Pathian hnêna inthâwina pawmtlâk a ni ta a ni (*Heb. 9:14*).

Isua kha vâna a lâwn khân ‘mi sualte laka inlahrang’ a ni. Greek tawnga thiltih (hun) sawina thumal hian tûna Isuâ dinhmun a kâwk a, chû chu hun kal ta engtik lai emawa lo inţan tawh a ni thung. Hê leia a dam lai khân Isuan mi sualte huât a phûr a; mahse, Ani chuan hnehna changin, Pathian dinglamah an han ţu ta a (*Heb. 12:2, 3*). Isua kha ‘mi sualte laka inlahrang’ a nihna chu duhtusâm ang thlapa sual nei lo a nihna kha a ni bawk (*Heb. 4:15*).

Isua kha “vânte chunglama châwisân” (ESV) a ni. A awmzia chu Isua kha thil awm tin rêng chunglama châwisân, Pathian nêna inpumkhat a ni tihna a ni. *Sâm-ah* chuan “Vânte chunglama châwisân” chu Amah Pathian chu a ni (*Sâm 57:5, 11; 108:5*).

Isua kha mihring pum hlûm a ni nâ a, mahse keini anga sualna nei mihring chu a ni vê lo (*Heb. 2:14–16; 4:15*). Ani chu ţhafamkim a ni a, chû chu sual a tih vê ngai loh vâng ni ngawt lo vin, keini anga sual tihchingpen a nih loh vâng a ni zâwk.

Chuti chungin, mihring pum hlûm a nih avângin, Ani chu kan tân entawn tûr a ni a. Ani chuan nuna intlânsiak dân min kawhhamuh a (*Heb. 12:1–4*). Ani chu kan entawn leh zui tûr chu a ni (*1 Pet. 2:21–23*). Ani chu “thianghlim, sual nei lo, hmêlhem lo, mi sualte laka inthiar fihlîm” (*Heb. 7:26, ESV*) a nih avângin, Ani chu kan Chhandamtu a ni a, keini pawhin A nungchang chu kan lantîr vê tûr a ni.

Isua kha, keimahni ang, mihring chu a ni nân, sual a ti vê ngai lo thung. Engtin nge hê thu mak-ropui tak hi ngaihtuah

chik taka kan neih thin? Engang taka thianghlim nge A nih ang ngai tuah teh! Chuti chu, engtin nge rinna zâra A thianghlimna kan chanvoa min pêkna tûr thutiam chuan, chhandam nih rinngamna nei tûra min tanpui tûr ni ang?

ZIRTÂWPNI

February 4

Zir Belhna: “Kristan a thlîr reng a. Ani chuan kan phurrit zawng zawng te, hlauhawm leh harsatnate a hre vek a; Ani chuan a kê chu min tanna (thûin) a tikhat a. Petera chungchânga a lo tihsak tâk ang khân, mi tin mamawh theuh dilsak thei tûrin a siam rem a. . . . Kan Ukil chuan Setana thlêmna laka A mi fiahna leh, thlêmna tâwkte humhim tûrin A kê chu tanfungin a tikhat a. Hmêlmapâ chêtina tinte chu A lo hrilh fiah zêl a. Thilthleng tûrte a thunun a.”—Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, vol. 7, p. 931 (Letter 90, 1906).

“Pathian leh mihring inthen hlentîr hi Setanan a tum ngar ngar a; nimahsela, Krista-ah chuan, mihring tlûk hma âia nghet zâwkin Pathian nêna inzawmna kan lo nei ta a ni. Mihring tîsâ leh thisen changtu a lo nihnaah khân, Chhandamtu chuan mihringte hi, engtik maha tihchah rual loh tûrin, a rawn zawm nghet ta a, kumkhaw tlaitluan atâna zawm ngheh kan ni ta. . . .

Hei hi Pathianin A thutiam a hlen ngei ngei dâwn tih lantîrtu a ni. “Kan tân nau a lo piang a, fapa pêkin kan awm ta a, rorêlna chu a kokîah a chuâng ang.” (*Isaia 9:6*) Pathian chu A Fapa-ah mihring nihna changtu a lo ni ta a, chu chu vân hmun sâng ber thlengin a chhawm zêl a; lei leh vân lalthuthleng tawmpuitu chu “mihring Fapa” a ni a, chu “mihring Fapa” hming chu Maka, Remruattua, Pathian Chaka, Chatuan Pa, Remna Lal a ni. ‘Awma chu ka ni’ titu chu Pathian leh mihring inkâra Palai, Pathian pawh, mihring pawh vuan vê vêtû a ni a, Ani chu ‘Puithiam Lalber mi thianghlim, dapdê lo, bawlhhlawh kai lo, mi sualte laka awm hrang’ a ni a, ûnaute tia min koh a zak lo (*Hebrai 7:26; 2:11*). Isua Krista-ah chuan vân chhôngkua leh

lei chhôngkuate hi suihkhâwm an ni ta. Krista, châwimâwia awm chu kan ûnaupa a ni a, vânin mihringte hi a rawn zawm ta a, mihringte hi Hmangaihna Tâwpneilova âng chhôngah chuan dahin an awm ta a ni.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, pp. 19, 26.

SAWI HO TÛRTE:

- ❶ **A chungathu lâkchhâwn hmasa ber sawi dânin, “Ani [Isua] chuan a kê chu min tanna (thûin) a tikhat” a ti a. Chû thutiam chuan i tân eng awmzia nge a neih? Hê thûin Pathianin min hmangaih dân chungchâng min zirtûr chu ngaihtuah la. Engati nge hê thû hi a phûrpuiawm êm êm? Engati nge inhniâlnaa min tantu neih chu kan mamawh?**
- ❷ **Thu lâkchhâwn pahnihna chuan, “Krista-ah chuan, mihring tlûk hmâ âia nghet zâwkin Pathian nêna inzawmna kan lo nei ta” a ti a. Chû chu eng nge a awmzia? Engtin nge chû ‘inzawmna nghet’ chu ataka kan chan ang a, chuta tâng chuan eng thlamuânna nge kan neih theih tâk ang? In class-ah, hê inzawmna nghet chungchâng leh, ataka chan awmzia chu hrill ang che. Engtin nge “min tâng zâwnga hniâlna” min neihsakna chuan hei hi ataka chang thei tûra min tângpui?**